

Bouwstenen voor een Gezond Hamme

Inleiding

'Ik droom dat mijn kleinkinderen kunnen opgroeien in een samenleving die inzet op meer levenskwaliteit. In een stad die zorg draagt voor zijn inwoners. In een dorp waar het aangenaam wonen is. In een buurt waar mensen tijd hebben voor elkaar.'

Mieke grootouder.

Waar moet een gemeente op inzetten om de droom van Mieke waar te maken? Welke gezondheidsthema's moeten voorrang krijgen? Het antwoord op die vragen vind je in deze bundel.

Wat voorafging

Vorig jaar verspreidde CM Gezondheidsfonds in alle Vlaamse en Brusselse gemeenten de vragenlijst '**Bouwstenen voor jouw Gezonde Buurt**'. Het doel? De temperatuur meten op het vlak van **gezondheid en levenskwaliteit**. Inwoners werd onder andere gevraagd of hun gemeente genoeg klimaatvriendelijke initiatieven neemt en of er voldoende huisartsen zijn.

Dit voorjaar verzamelden we de antwoorden in een rapport per gemeente en voegden daar relevant cijfermateriaal aan toe om alles in **perspectief** te zetten. Met dit rapport trokken onze netwerkcoördinatoren naar lokale organisaties, verenigingen, adviesraden, vrijwilligers en burgers. Hoe kijken zij naar de resultaten? Zijn ze herkenbaar? Wat zien zij als prioriteit? Wat kan er veranderen? En wie kan daar een rol in spelen?

Op basis van alle gesprekken groeide per gemeente een lijst met prioritaire gezondheidsthema's. In deze bundel vind je de lijst voor jouw gemeente.

Tijd voor het echte werk

Nu alles op papier staat, is het tijd om van de droom van Mieke **werkelijkheid** te maken. Daarom zoeken wij lokale besturen, burgers, verenigingen en organisaties die samen met ons hun schouders onder deze lijst willen zetten. Die mee willen **bouwen aan meer levenskwaliteit** voor iedereen. Laten we de komende zes jaar de krachten bundelen en werken aan gezonde inwoners in gezonde buurten.

Doe jij mee?

Bouwsteen Mentale Gezondheid

Burn-out, angst, depressie en mentale problemen zijn soms nog steeds een taboe. Mentale gezondheidsproblemen kunnen een sterke impact hebben op zowel levensduur als levenskwaliteit. En dat zowel direct (bijvoorbeeld door suïcide en hartfalen) als indirect (bijvoorbeeld door gebrekkige zelfzorg en verwaarlozing van fysieke problemen). Het is belangrijk dat mensen snel toegang krijgen tot de nodige hulp.

Doelstelling

In onze huidige maatschappij waar stress, drukte en digitale connectie vaak de boventoon voert, is het essentieel om aandacht te besteden aan mentale gezondheid.

We willen de mentale gezondheid en de veerkracht van kinderen en jongeren verbeteren.

We streven ernaar om kinderen en jongeren laagdrempelige handvaten aan te reiken om hun emoties meer te controleren en hen te laten opgroeien in een veilige omgeving/context zonder zorgen en angst.

Het gevoel van eenzaamheid bij burgers verlagen, met bijzondere aandacht voor kwetsbare doelgroepen.

Aanbeveling

Gezonde Buurt reikt de hand om samen dit thema aan te pakken. Het doorbreken van taboes en het bespreekbaar maken van mentale gezondheid draagt bij aan onze missie.

Door samen te werken met jongeren en beter te informeren en sensibiliseren rond de risico's van sociale media, alcohol- en druggebruik, verslaving, e.a. versterken we hun weerbaarheid.

We zetten positieve samenwerkingen op (acties, projecten, initiatieven, infosessies, workshops ...) tussen verschillende partners (Gezonde Buurt, Huis van het Kind, brugfiguren, straathoekwerkers, scholen, CLB, jeugd- en jongerenverenigingen, Overkophuis ...) die het opvoedingsproces ondersteunen.

We willen samen met partners maximaal inzetten op het verhogen van sociale cohesie. Hierdoor creëren we gezondheidswinsten op verschillende levensdomeinen.

- Buurtbabbels
- Wijkraden uitbouwen
- Buurtinitiatieven stimuleren
- De verenigingspil (NEOS)

Scholen in contact brengen en stimuleren om in te zetten op offline initiatieven. Vanuit onze netwerkkrol zoeken we partners die de nodige deskundigheid hebben rond deze thema's.

- Toeleiden tot vormingen
- Offline dagen
- Offline ruimte
- Stilteruimtes

We moedigen het lokaal bestuur van Hamme en organisaties/verenigingen aan om jaarlijks mee hun schouders te zetten onder de campagne '10-daagse van de Geestelijke Gezondheid'.

In dialoog met burgers en partners opportuniteiten onderzoeken om de sociale cohesie te versterken en eenzaamheid aan te pakken.

Bouwsteen Waardig werk

In 2030 moet het aantal mensen die langer dan een maand arbeidsongeschikt zijn, stabiliseren om vervolgens af te nemen. Dat kan alleen door de oorzaken van arbeidsongeschiktheid aan te pakken en te voorkomen dat mensen langdurig ziek worden.

Doelstelling

Samen met alle betrokken partners streven we naar betere arbeidsomstandigheden voor iedereen ongeacht gender, leeftijd, afkomst, ervaringen, mogelijkheden en talenten.

Door de maatschappij te sensibiliseren willen we meer mensen kansen bieden op de arbeidsmarkt. We reiken de hand aan verschillende partners, bedrijven en organisaties ... om samen met ons een beleid rond re-integratie op de arbeidsmarkt op te zetten.

Door de drempel van vervoersarmoede aan te pakken aan de hand van fietsprojecten, verhogen we de toegang tot de arbeidsmarkt voor kwetsbare groepen.

Aanbeveling

Vandaag de dag staan zowel werknemers als organisaties en bedrijven voor grote uitdagingen. Naast de inhoudelijke uitdagingen is er een grote nood aan betere werkomstandigheden voor iedereen. Door de grote druk op het mentaal welzijn wordt dit nog een grotere uitdaging. Werkstress kan je nooit helemaal vermijden. En dat hoeft ook niet. Als onderneming is het belangrijk om in te zetten op acties die het mentaal welzijn van je medewerkers verhogen.

Om dat te realiseren heb je een goed uitgewerkt beleid nodig. Maar is er vandaag de dag voldoende aandacht en draagvlak voor zo'n beleid? We gaan graag het gesprek aan over het belang van een beleid rond re-integratie en waardig werk in zijn totaliteit. Enkele voorbeelden die gerealiseerd kunnen worden vanuit Gezonde Buurt:

- Alerte doorverwijzing van maatschappelijk werkers naar “terug naar werkcoördinatoren”.
- De adviserende artsen van de mutualiteiten werken vanuit de blik van positieve gezondheid om mensen hun talenten aan te spreken.

Vervoersarmoede beperkt mensen hun verplaatsingsmogelijkheden waardoor ze niet meer volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat leidt tot sociale uitsluiting en eenzaamheid. Heel wat mensen, zowel op het platteland als in de stad, komen ermee in aanraking.

Het aanbieden van gratis e-bikes kan een effectieve manier zijn om vervoersarmoede aan te pakken en mensen meer mobiliteit te bieden. Dit kan zorgen voor een verhoging van hun kansen op de arbeidsmarkt. Door samen te werken met lokale organisaties, zoals sociale diensten, werkgevers en welzijnsinstellingen willen we dit mogelijk maken.

Bouwsteen Zorg

Gezondheid realiseren zal ook nog sterker op lokaal niveau gebeuren. Gezondheids promotie is niet alleen een opdracht van zorgverleners van de eerste lijn, maar ook van werkgevers, scholen, mutualiteiten, verenigingen, ... Allen kunnen zij bijdragen tot een gezonde levensstijl. Buurten moeten zo worden ingericht dat ze sociale verbinding en zorg voor elkaar stimuleren. Als iemand zorg nodig heeft, dan werken alle zorgverleners samen op basis van een gedeeld elektronisch dossier. Mensen dragen zorg voor elkaar in de buurt waar ze wonen.

Doelstelling

Iedere burger heeft toegang tot het eerstelijnszorgaanbod.

Informeel zorg stimuleren om professionele zorg te ondersteunen.

We maken de digitale kloof kleiner door in te zetten op digitale geletterdheid.

Aanbeveling

We blijven inzetten op laagdrempelige infosessies, consulten ... om preventief te werken rond gezondheid en levenskwaliteit.

- Samenwerkingen stimuleren professionele hulpverlening
- Blijven inzetten op kwalitatieve kinderopvang
- Vormingen voor ouders en zorgverleners

Gezonde levensstijl stimuleren. We willen preventieve gezondheid stimuleren door:

- Bewegingsconsulenten (Bewegen op verwijzing)
- Informatieve sessies en workshops in de dienstencentra
- Infosessies en workshops via verenigingen stimuleren

We maken mensen digitaal vaardig zodat ze hun eigen gezondheid beter kunnen beheren aan de hand van digitale tools, bijvoorbeeld door:

Samen met verschillende partners (Ligo, Intercommunale DDS, AZ Sint-Blasius, digibuddy's/vrijwilligers ...) investeren in digitale educatie en training voor alle leeftijdsgroepen. We zetten in op de kennis rond gezondheidsgerelateerde digitale diensten zoals e-health, patiëntenportalen, zorgapps e.a. zodat deze toegankelijk worden voor iedereen. We werken samen om digitale inclusie te bevorderen en gezondheid voor iedereen toegankelijk te maken. Op deze manier versterken we gezondheidsvaardigheden en algemene toegang tot zorg.

De toegang tot zorg bevorderen door het aanbod en de toeleiding naar de eerstelijns hulpverlening kenbaar te maken.

Samen met partnerorganisaties (ELZ, scholen, jeugddiensten, sociale huizen) hebben we aandacht voor jonge mantelzorgers (sensibiliseren, informeren, traject mantelzorgvriendelijke school ...).

We versterken mensen door hun buurt te versterken. Samen gaan we voor zorgzame en sociale buurten. We gaan als partner actief op zoek naar opportuniteiten om mee aan buurtwerk te doen. Bijvoorbeeld door:

- Blijven ondersteunen van informele zorg in verschillende buurten
 - Mantelzorgers
 - Buurtcomités vanuit hun rol betrekken bij informele zorg
 - Verenigingen, vrijwilligersgroepen, lotgenotengroepen

Activerende conclusie

Inwoner, vrijwilliger, organisatie of lokaal bestuur: we delen dezelfde droom. Gezondheid, wensen we elkaar als we het glas heffen, of bij tegenslag hoor je de opbeurende woorden 'als we maar gezond zijn'. Gezonde inwoners in een gezonde buurt, daar willen we samen onze schouders onder zetten. Het hoeft geen verre droom te zijn: als we de krachten bundelen, komt die gezonde buurt dichterbij.

Vrijwilliger

Goesting om je energie in te zetten voor een gezonde buurt? Dan vind je in deze aanbevelingen handvatten om samen aan de slag te gaan. Je ontdekt waar jouw buurtbewoners van wakker liggen en waar ze graag een oplossing voor willen. Want een gezonde buurt, daar zorgen we zelf voor. En jouw bijdrage is daarbij cruciaal. Gelukkig hoef je dat niet alleen te doen en vind je zeker partners die met jou de gezondheidsnoden willen aanpakken.

Lokaal bestuur

Uiteraard staat gezondheid hoog op het prioriteitenlijstje van jouw lokaal bestuur. Als bestuur neemt je al initiatief om voor de inwoners de gezondheid te bevorderen en steun je lokale activiteiten. Welke prioriteiten geven de inwoners zelf voor een gezonde buurt en hoe willen ze dit realiseren? Dat lees je in deze aanbevelingen. En je ontdekt met welke partners je hiervoor kan samenwerken. Want werken aan gezondheid, dat is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Organisatie of vzw

Jouw organisatie of vereniging zet zich vandaag al in voor een gezondere samenleving. Maar weet je wat er echt leeft bij de inwoners van jouw buurt? Ontdek in dit overzicht wat zij belangrijk vinden voor een gezonde leefomgeving en welke gezondheidsnoden ze hebben. Je leest hier ook hoe je concreet aan de slag kan. We zijn ervan overtuigd dat jouw organisatie of vereniging de talenten en de daadkracht heeft om mee te bouwen aan een gezonde buurt.

Zin om mee de handen uit de mouwen te steken? **Hans Van Erdeghem** gaat graag met jou op zoek hoe jij jouw talenten en goesting kan inzetten. Want elk engagement telt!

Hans Van Erdeghem
hans.vanerdeghem@cm.be

www.gezondebuurt.be